

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ/
«*Юрій Остапець*» 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023


Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми навчання і виховання в початковій школі» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта освітньої програми «Початкова освіта».

Розробник: Милян Жанна Іванівна, викладач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від « 28 » червня 2023 р.

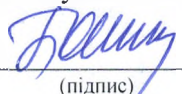
Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи


_____/Ірина КОЗУБОВСЬКА/
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 29 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук


_____/Олена ПОПАДИЧ/
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

© Милян Ж.І., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	1	1
	Лекції:	
	26	10
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна або тестова (письмова або за допомогою комп'ютерних програм).	Самостійна робота:	
	78	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми навчання і виховання в початковій школі» є розкриття особливостей організації навчально-виховного процесу в сучасній початковій школі, вивчення нових підходів до організації педагогічного процесу в початковій школі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми навчання і виховання в початковій школі» є:

- сприяння засвоєнню студентами найважливіших педагогічних понять: Нова українська школа, педагогічний процес, розвиваюче навчальне середовище, проектування освітнього процесу;
- ознайомлення з основними інноваціями в освіті;
- аналізування, проектування та моделювання новітніх технологій організації навчального і виховних процесів у початковій школі, використання інноваційних елементів у своїй педагогічній діяльності;
- ознайомлення з основними та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями;
- розуміння вікових особливостей розвитку сучасних школярів, врахування їх фізіологічних, психічних та поведінкових особливостей, чинників, які сприяють їх формуванню і становленню;
- цілеспрямоване, науково організоване формування власного досвіду творчої педагогічної діяльності;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-5. Здатність працювати автономно.

ЗК -6. Здатність працювати в полікультурному просторі.

СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК-4. Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу.

СК-5. Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

СК-8. Здатність працювати в полікультурному середовищі.

СК-9. Здатність критично оцінювати власну діяльність та професійну діяльність інших фахівців в галузі початкової освіти.

СК-10. Здатність до реалізації методик початкового навчання в освітньому процесі

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Початкова освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.	ПРН 1

Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	ПРН3
Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	ПРН 4
Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	ПРН 5
Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.	ПРН 10
Ефективно працювати в полікультурному освітньому середовищі.	ПРН 11
Критично оцінювати результати професійної діяльності.	ПРН 12
Здійснювати викладання методик початкового навчання.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми навчання і виховання в початковій школі**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність продемонструвати знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень.	ПРН 1
Застосовувати інноваційні технології в освітньому процесі. Самостійно опрацьовувати різні види джерел (навчальну та навчально-методичну літературу), критично її аналізувати і використовувати як у процесі підготовки до занять, так і в педагогічній практиці тощо.	ПРН 3
Вміння здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язування професійно-педагогічних ситуацій здатність до творчого пошуку, нестандартного розв'язання педагогічних проблем і ситуацій, ефективного розв'язання освітніх проблем нестандартними способами	ПРН 4
Вміння поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів.	ПРН 5
Здатність до критичного самоаналізу, самовдосконалення та саморозвитку. Вміння до самопрезентації результатів власної професійної діяльності.	ПРН 10
Знання специфіки виховного процесу як педагогічного явища, його закономірності, особливості організації в поліетнічному регіоні.	ПРН 11
Вміння застосовувати знання і розуміння для ідентифікації, формулювання і розв'язання професійних педагогічних ситуацій.	ПРН 12
Здатність продемонструвати критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять організації освітнього процесу в початковій школі.	ПРН 13

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Методи навчання:

Методи організації навчальної діяльності студентів: лекція, практичне заняття, самостійна робота, консультація.

Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.

Наочні методи навчання: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні методи навчання: вправи, графічні роботи.

Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності студентів: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний).

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові (драматизація) ігри, дискусії і диспути, студентські наукові конференції, створення ситуації емоційно-моральних переживань, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль, який під час вивчення навчальної дисципліни проходить в індивідуальній, груповій та фронтальній формах.

Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми навчання і виховання в початковій школі» проводиться письмово та передбачає виконання завдань з метою діагностики рівня засвоєння знань основних теоретичних положень змісту навчальної дисципліни, а також виконання завдань, які дозволяють виявити уміння та навички здобувачів вищої освіти застосовувати комплекс теоретичних знань у практичній діяльності.

Підсумковий контроль – залік, який проводиться в усній формі.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне опитування здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, письмовий контроль, виконання практичних завдань, самостійна робота, доповідь, мультимедійна презентація.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	7	8	7	7	7	7		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
10	10	15	15		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	3	30
Презентація	2	10	2	10
Реферат	2	10	2	10

Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	10	100	8	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До письмової контрольної роботи допускаються всі студенти, незалежно від кількості балів, отриманих на практичних заняттях і презентації індивідуального завдання. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль, який оцінюється від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Модульна контрольна робота складається з двох запитань описово-аналітичного характеру та 8 тестових завдань.

50 балів (оцінка «відмінно») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі і виявив при цьому:

- глибокі та повні знання матеріалу дисципліни;
- вільне володіння науковою термінологією;
- творчу самостійність;
- високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

40 балів (оцінка «добре») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі, вичерпно реалізував усі питання, виявив творчу самостійність, добре орієнтується в сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

30 балів (оцінка «задовільно») – студент виявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань

20 – 10 балів (оцінка «незадовільно») – студент не виявив достатніх фахових знань з предмета, не досяг реалізації завдання через загальну слабку орієнтацію в програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше від 50 %.

За роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, а також за самостійну роботу кількість балів залежить від дотримання наступних вимог: повний обсяг виконання навчальних завдань, своєчасність; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань та ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Психологія (в т.ч. вікова)» є **залік**, який проводиться в усній формі.

Відповідно до «*Положення про порядок та методiku проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на

підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувач, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Актуальні проблеми навчання початкової освіти

Тема 1. Теоретичні основи та сутності освітніх інноваційних процесів.

1. Поняття, сутність, особливості та доречність інновацій.
2. Напрямки інноваційної діяльності.
3. Різновиди інноваційних методик, способів, технологій та методів.
4. Принципи, напрямки, методи впровадження інновацій в освітній процес.

Тема 2. Дидактичний вимір наступності в початковій школі в умовах НУШ.

1. Засади наступності в початковій школі.
2. Наступність між дошкільною та початковою освітою.
3. Готовність дитини до школи.
4. Неперервність та наступність між початковою та базовою середньою освітою, як передумови успіху реформ НУШ.

Тема 3. Інтеграційні процеси в системі початкової освіти.

1. Засади інтеграційних процесів у початковій школі.
2. Компетентнісно-інтегрований підхід до навчання.
3. Види інтеграції.
4. Інтегрований урок і його структура.

Тема 4. Принципи реалізації освітнього процесу в початковій школі.

1. Закономірності, принципи і правила освітнього процесу початкової школи.
2. Принципи навчання.
3. Методи і засоби навчання.
4. Альтернативне навчання.
5. Дистанційне навчання.

Тема 5. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

1. Інформатизація освіти – вимоги до вчителя початкової школи.
2. Психолого-педагогічні умови застосування ІКТ в початковій школі.
3. Використання інтелектуальних карт у системі НУШ.
4. Формування інформаційної культури молодшого школяра.

Тема 6. Інклюзивна освіта.

1. Історія розвитку інклюзивної освіти.
2. Інклюзія в початковій освіті.
3. Інклюзивна освіта в зарубіжних країнах.
4. Адаптація дітей внутрішньо переміщених осіб в соціум.

Тема 7. Полікультурна освіта.

1. Сутність полікультурної освіти.
2. Механізми реалізації завдань полікультурної освіти у поліетнічному регіоні.
3. Регіональні особливості полікультурної освіти.
4. Полікультурна освіта за рубежем.

Модуль 2. Проблеми процесу виховання в початковій школі.

Тема 1. Соціально-правовий захист дитинства.

1. Нормативно-правове забезпечення соціально-педагогічної підтримки материнства й дитинства.
2. Педагогічний напрям соціально-педагогічної підтримки материнства й дитинства.
3. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства у ХХ ст в Україні в контексті зарубіжного досвіду.
4. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в незалежній Україні.

Тема 2. Особливості профілактичної роботи в початковій школі

1. Опіка дітей позбавлених батьківського піклування.
2. характеристика дітей групи ризику.
3. Робота з дітьми внутрішньо переміщених осіб.
4. Робота з сім'єю.

Тема 3. Формування міжетнічної толерантності в початковій школі

1. Теоретико-методологічні основи феномену «толерантність» в науковій літературі.

2. Сутність міжетнічної толерантності
3. Структурний аналіз міжетнічної толерантності майбутніх учителів початкової школи
4. Аналіз зарубіжного досвіду формування міжетнічної толерантності та фахової підготовки вчителів початкової школи до роботи в поліетнічному середовищі.

Тема 4. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.

1. Суть взаємодії у вихованні молодшого школяра.
2. Форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні молодшого школяра.
3. Інновації у педагогічній взаємодії соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.
4. Актуальні проблеми взаємодії соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1. Актуальні проблеми навчання початкової освіти						
Тема 1. Теоретичні основи та сутності освітніх інноваційних процесів.	10	2	1			7
Тема 2. Дидактичний вимір наступності в початковій школі в умовах НУШ.	9	2				7
Тема 3. Інтеграційні процеси в системі початкової освіти.	10	2	1			7
Тема 4. Принципи реалізації освітнього процесу в початковій школі.	11	2	2			7
Тема 5. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.	11	2	2			7
Тема 6. Інклюзивна освіта.	11	2	2			7
Тема 7. Полікультурна освіта.	11	2	2			7
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	75	16	10			49
Модуль 2. Процес виховання в початковій школі.						
Тема 1. Соціально-правовий захист дитинства.	10	2	1			7
Тема 2. Особливості профілактичної роботи в початковій школі	10	2	1			7
Тема 3. Формування міжетнічної толерантності в початковій школі	11	2	2			7
Тема 4. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.	12	2	2			8
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	45	10	6			29
Разом за семестр	120	26	16			78

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1. Актуальні проблеми навчання початкової освіти						
Тема 1. Теоретичні основи та сутності освітніх інноваційних процесів.	11,5	1	0,5			10
Тема 2. Дидактичний вимір наступності в початковій школі в умовах НУШ.	11	1				10
Тема 3. Інтеграційні процеси в системі початкової освіти.	11,5	1	0,5			10
Тема 4. Принципи реалізації освітнього процесу в початковій школі.	11,5	1	0,5			10
Тема 5. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.	11,5	1	0,5			10
Тема 6. Інклюзивна освіта.	11,5	1	0,5			10
Тема 7. Полікультурна освіта.	11,5	1	0,5			10
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	80	7	3			70
Модуль 2. Процес виховання в початковій школі.						
Тема 1. Соціально-правовий захист дитинства.	9,5	0,5				9
Тема 2. Особливості профілактичної роботи в початковій школі	10	0,5	0,5			9
Тема 3. Формування міжетнічної толерантності в початковій школі	10	1				9
Тема 4. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.	10,5	1	0,5			9
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	40	3	1			36
Разом за семестр	120	10	4			106

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи та сутності освітніх інноваційних процесів. Інтеграційні процеси в системі початкової освіти.	2	0,5
2	Принципи реалізації освітнього процесу в початковій школі.	2	0,5
3	Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.	2	0,5
4	Інклюзивна освіта.	2	0,5
5	Полікультурна освіта.	2	0,5
6	Соціально-правовий захист дитинства. Особливості профілактичної роботи в початковій школі	2	0,5
7	Формування міжетнічної толерантності в початковій школі	2	0,5

8	Взаємодія соціальних інститутів у вихованні молодшого школяра.	2	0,5
Разом		16	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поясніть підхід до розуміння суті виховання та його ролі в розвитку особистості, з точки зору: а) технократичної концепції виховання; б) натуралістичної концепції виховання.	2	2
2	Чому навчання і виховання розглядають як дві сторони (дві підсистеми) єдиного педагогічного процесу?	2	2
3	Розкрийте суть процесу виховання.	1	2
4	Назвіть основні види виховної взаємодії.	1	2
5	Сформулюйте об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на процес виховання.	2	2
6	Розкрийте особливості процесу виховання.	2	2
7	Назвіть і дайте характеристику компонентів процесу виховання.	2	2
8	Визначте етапи процесу виховання.	2	2
9	Охарактеризуйте основні компоненти процесу виховання.	2	2
10	Сформулюйте основні закономірності виховання.	2	2
11	Сформулюйте функції перевиховання.	2	2
12	Назвіть основні прийоми самовиховання та поясніть їх зміст.	2	2
13	Визначте основні етапи самовиховання учнів під керівництвом учителя.	2	3
14	Обґрунтуйте умови, за яких здійснюється в школі самовиховання. Чому самовиховання вважають вищим етапом виховного процесу?	2	3
15	Наведіть приклади взаємозв'язку закономірностей і принципів виховання.	2	3
16	Розкрийте зміст принципів виховання.	2	3
17	Охарактеризуйте рушійні сили виховного процесу.	2	3
18	Охарактеризуйте основні функції форм виховної роботи.	2	3
19	Наведіть приклади масових, групових та індивідуальних форм виховної роботи.	2	3
20	У чийх працях (зарубіжних та вітчизняних вчених) сформульована ідея колективного виховання, розроблено педагогічну теорію колективу?	2	3
21	Охарактеризуйте основні функції колективу як соціальної системи.	2	3
22	У педагогіці колективом називають об'єднання вихованців, якому властивий цілий ряд важливих ознак. Назвіть їх.	2	3
23	Виховний (навчальний) колектив відзначається різноманітністю видів, форм суспільно корисної праці та спілкування.	2	3
24	Охарактеризуйте суть його реалізації в таких аспектах: економічному, політичному, соціальному, моральному, громадсько-ціннісному, культурно-естетичному, юридичному, психологічному, організаційному, індивідуально-особистісному, педагогічному.	2	3
25	Назвіть основні методи, які використовуються у позакласній	2	3

	та позашкільній виховній роботі.		
26	Наведіть приклади позашкільних навчально-виховних закладів, розкрийте завдання і зміст їх роботи.	2	3
27	Що дає дітям та юнацтву відвідування позашкільних навчально-виховних закладів?	2	3
28	Наведіть приклади основних напрямів позакласної виховної роботи.	2	3
29	На рівні яких завдань проявляється специфіка позакласної виховної роботи?	2	3
30	Визначте правила, яких важливо дотримуватися у практиці педагогічного управління колективом.	2	3
31	Визначте умови підвищення ефективності учнівського самоврядування.	2	3
32	Охарактеризуйте три найпоширеніших моделі взаємин між особистістю та колективом.	2	3
33	Сформулюйте соціально-педагогічні чинники, які впливають на розвиток і становлення колективу.	2	3
34	Проаналізуйте стадії розвитку учнівського колективу.	2	3
35	Охарактеризуйте суть та функції позакласної виховної роботи.	2	3
36	Сформулюйте чинники розвитку особистості.	2	2
37	Які ознаки характеризують особистість?	2	
38	Визначте основні етапи перевиховання.	2	3
39	Назвіть та охарактеризуйте основні теорії розвитку особистості.	2	3
40	Охарактеризуйте суть та функції позакласної виховної роботи.	2	3
	Разом	78	106

5.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: дослідження практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація; презентація власних досліджень, підготовка до олімпіад, конференцій; написання есе; виконання вправ різного рівня складності, складання і розв'язування задач, тестових завдань; розробка моделей, явищ і процесів; анотація опрацьованої додаткової літератури (відеофільмів, переглянутих у відео-лабораторіях); розробка поурочних планів і конспектів уроків, розробка сценаріїв виховних справ, дослідження колективу академічної групи; порівняльна характеристика вивчених явищ, процесів тощо; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; анотації до; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Теми рефератів (max. – 10 б.)

1. Концепція «Нової української школи очима майбутніх вчителів початкової школи».
2. Підготовка майбутніх учителів до формування природничої компетентності молодших школярів.
3. Підготовка майбутніх учителів до формування суспільствознавчої компетентності молодших школярів.
4. Реалізація компетентнісного підходу в навчанні молодших школярів природознавства.
5. Соціокультурна складова у змісті початкового курсу природознавства.
6. Підготовка майбутнього вчителя до формування природничих понять учнів 2 – 4 класів.
7. Навчально-методичне забезпечення процесу навчання природознавства першокласників за новою навчальною програмою.
8. Концептуальні засади нових програм з природознавства для 1 – 4 класів загальноосвітніх навчальних закладів.
9. Компетентнісний підхід у навчанні природознавства першокласників.

10. Новітні методи і прийоми опрацювання тексту підручника з «Я і Україна» в 3 класі.
11. Методика формування поняття «Людські чесноти» в курсі «Суспільствознавство» у початкових класах.
12. Гра, як метод виховання молодших школярів
13. Проблемне навчання на уроках природознавства у початкових класах.
14. Методи навчання суспільствознавства в початкових класах.
15. Зміст, структура і методика уроків з формування морально-етичних понять у молодших школярів в 3 класі.
16. Методи і прийоми мотивації навчання на уроках з предмета «Я у світі» у початкових класах.
17. Новітні технології розвитку мислення молодших школярів на уроках природознавства.
18. Методика використання словесних методів на уроках з предмета «Я у світі» у початковій школі.
19. Ігрова технологія на уроках з курсу «Суспільствознавство» в початкових класах.
20. Роль підручника з природознавства для початкової школи, його функції.
21. Формування комунікативних умінь молодших школярів на уроках з предмета «Я у світі» в 3-4 класах.
22. Варіативність форм і методів проведення бесіди за спостереженнями змін у неживій і живій природі на уроках природознавства у новітній школі.
23. Використання дитячої літератури на уроках природознавства.
24. Типологія уроків суспільствознавства у початковій школі.
25. Технологія створення ситуації успіху на уроках з курсу «Суспільствознавство» у 3-4 му класі.
26. Використання творчих завдань на уроках з предмета «Я у світі» у початкових класах.
27. Наукові засади методики навчання молодших школярів суспільствознавства.
28. Практичні методи на уроках суспільствознавства в початкових класах.
29. Технологія розвивального навчання на уроках з предмета «Я у світі» у початкових класах.
30. Громадянське виховання учнів початкових класів засобами курсу «Суспільствознавство».
31. Компетентнісний підхід як чинник якості професійної підготовки майбутнього вчителя.

Теми презентацій (max. – 10 б.)

1. Нова українська школа – новий зміст освіти.
2. Патріотичне виховання дітей в початковій школі.
3. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів НУШ.
4. Навчальна гра у початковій школі.
5. Ідеї народності у працях К.Д. Ушинського.
6. Формування інформаційної культури молодшого дошкільника.
7. Формування екологічної культури молодших школярів.
8. Виховання естетичної культури молодших школярів.
9. Забезпечення культури розумової праці учнів на уроці (за В.О. Сухомлинським).
10. Формування в учнів трудової культури засобами народознавства.
11. Формування правової культури молодших школярів.
12. Особливості розумового виховання учнів в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
13. Патріотичне виховання молодших школярів.
14. Правове виховання учнів молодшої школи
15. Гендерна особливість у вихованні молодших школярів.
16. Трудове виховання молодших школярів засобами національної педагогіки.
17. Трудове виховання молодших школярів у контексті ідей А. Макаренка
18. Естетичне виховання молодших школярів в поліетнічному регіоні.
19. Виховання трудової активності молодших школярів.
20. Особливості взаємодії сім'ї та школи у формуванні особистості молодшого школяра.
21. Моральне виховання як основа вихованості молодшого школяра.
22. Морально-етичне виховання молодших школярів засобами фольклору.
23. Виховання моральних цінностей молодших школярів.
24. Моральний розвиток особистості. Самовиховання характеру.
25. Індивідуальна робота з батьками.
26. Сучасні методи вивчення сімей учнів.

27. Партнерська взаємодія школи і сім'ї у вихованні молодших школярів.
28. Гурткова робота – один із видів позакласної роботи у навчально-виховному процесі.
29. Інноваційні методи позакласної та позашкільної роботи у початковій школі.
30. Інноваційні технології у роботі класного керівника.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна та інтерактивна дошки.

Обладнання: проєктор, ноутбук.

Програмне забезпечення: Google Meet, Moodle (Modular Object Oriented Digital Learning Environment), інтерактивні засоби (електронна пошта, комп'ютерні комунікації та відеоконференції).

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Башкір О.І. Теорія виховання: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. С.Т. Золотухіної. Х. : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2007. 616 с.
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (Дата звернення: 20.06.2023).
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (Дата звернення: 20.06.2023).
5. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (Дата звернення 20.06.2023).
6. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text> (Дата звернення 20.06.2023).
7. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів : Видавництво «Світ», 2019. 136 с.
8. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
9. Максимюк С. П. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2005. 672 с.
10. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання : навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп., перероб. К. : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.
11. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 288 с.
12. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006. 560 с. (3-є видання, доповнене.).
13. Стинська В. Соціально-педагогічна підтримка материнства і дитинства в Україні (XX – поч. XXI ст.) : монографія. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2018. 320 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006. 560 с. (Видання 2-ге, виправлене, доповнене).
15. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : ч-75 теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. 332 с.

Допоміжна література

1. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Особистісно орієнтований підхід : теоретико-

технологічні засади. Київ : Либідь, 2003. 280 с.

2. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Київ : Либідь, 2003. 344 с. (Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади).

3. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.

4. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. пос. для студ. вищих пед. навч. закладів. Київ : Освіта України, 2006. 528 с.

5. Кондратьєва О.М. Формування полікультурної компетентності майбутніх вчителів початкової школи (на засадах лінгвокраїнознавчого під- ходу) : дисс. ... канд. пед.н. : 13.00.04. Київ, 2017. 265 с.

6. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] Київ : Стилос, 2006. 543 с.

7. Молодиченко В., Афанасьєва Л. Аксіологічний вимір освіти: проблеми та потенційні можливості. *Versus : науково-теоретичний часопис* 2013. No 2. С. 6–12.

8. Мичковська Р.В., Буц Ю.І. Поняття «полікультура» та «полікультурне виховання» у сучасних наукових дослідженнях. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*. 2013. Вип. 39 (3). С. 255–258.

9. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. Київ : Знання, 2008. 415 с.

10. Пальчевський С. Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2007. 575 с.

11. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : пос. для вчителів і методистів початкового навчання. – 2-ге вид., доповн., переробл. Київ : Богданова А. М., 2009. 82 – 89 с.

12. Теорія виховання: методичні вказівки для організації та проведення практичних занять / автори-упорядники О. І. Кіліченко, О. Б. Чуприна. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 63 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Академвидав, 2006. 560 с. (Альма-матер).

14. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. 332 с.

15. Червінська І. Б. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі : навч.-метод. посіб. для студ. / Інна Червінська, Світлана Довбенко. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2012. 15 с.

16. Холковська І. Л. Організація діяльності класного керівника : навч. посіб. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. 195 с.

17. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / головний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>. (дата звернення: 15.06.2023).

2. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://lib.imzo.gov.ua> (дата звернення: 15.06.2023).

3. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (Дата звернення 15.06.2023).

4. Наказ Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року від 06.06.2022 р. URL : <https://nus.org.ua/news/mon-zatverdilo-novu-kontseptsiyu-patriotichnogo-vyhovannya/> (Дата звернення 15.06.2023).

5. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/> . (дата звернення: 15.06.2023).

6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 15.06.2023).

7. Постанова «Про Національну програму виховання дітей та учнівської молоді в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-98601-04> (дата звернення: 15.06.2023).
8. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 15.06.2023).
9. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com> (дата звернення: 15.06.2023).
10. Словник-хрестоматія педагогічних понять. Загальні основи педагогіки, теорія виховання, дидактика, школознавство. URL: <https://ukrreferat.com/chapters/pedagogika/slovník-hrestomatiya-pedagogichnih-ponyat-zagalni-osnovi-pedagogiki-teoriya-vihovannya-didaktika-shkoloznavstvo.html> (дата звернення: 15.06.2023).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)